

(דף קפ"ג ע"א) לְעִילָא.

וְעַל דָּא אֲנֵן עֲבָדִין חֲשַׁבְנָא, בְּקִיּוּמָא עַל קַיִמִין, בְּגִין דְּאֵינֵנוּ יוֹמִין, יוֹמִין עֲלָאִין אֵינֵנוּ, וְכֵן בְּכָל זְמַנָּא דְעָאֵל בַּר נָשׁ לְאֵינֵנוּ יוֹמִין עֲלָאִין, בֵּין בְּעֲלוּתָא, בֵּין בְּשַׁבְחָא, אַנְטְרִיד לְקִיּוּמָא עַל רְגֵלוֹ, יְרַבִּין וְגוֹפָא בְּחֵדָא תַּמּוֹן. יְרַבִּין וְגוֹפָא לְקִיּוּמָא, בְּדַכּוּרָא דְקִיּוּמָא בְּחִילֵיהּ, וְלֹא כְּנוֹקְבָא דְאַרְחָהָא לְמִיתַב. וְעוֹד בְּגִין שַׁבְחָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה.

וּבְגִין דְּאֵיהּ רְזָא דְדַכּוּרָא, נְשִׁים פְּטוּרוֹת מְחוּשְׁבְּנָא דָּא, וְלֹא מִתְחַיִּיבֵן לְמִימְנֵי בַר דְּכּוּרִין, לְאַתְקֻשְׁרָא כָּל חַד פְּדָקָא יְאוּת. כְּגוֹנָא דָּא, (שמות כג) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה, דְּכּוּרִין, וְלֹא נְשִׁין. בְּגִין דְּרְזָא דְבְּרִית בְּדַכּוּרָא אֵיהּ, וְלֹא כְּנוֹקְבָא, וּבְגִין דְּקִיּוּמָא רְזָא לְעִילָא, נְשִׁין לֹא מִתְחַיִּיבֵן.

וְרְזָא אוֹלִיפְנָא הָבָא, דְּבְכָל שַׁבְעַת יוֹמִין, מְאֲלִין יוֹמִין עֲלָאִין, נְטִילָא קְדוּשָׁא יוֹמָא חַד (וּמִתְאַחַד) דְּאֲלִין תַּתָּא, וְהֵאֵי תַתָּא אֶקְרִי שְׁבוּעָא, דְּאַתְקַדְּשׁ בְּשַׁבְעָה יוֹמִין עֲלָאִין. וְכֵן בְּכָל שַׁבְעָה וְשַׁבְעָה מְאֵינֵנוּ חֲמִשִּׁין יוֹמִין, עַד וְלֹא עַד בְּכָלְהּ, וְכַד אֲשַׁתְּכַחוּ אַרְבַּעִין וְתִשְׁעֵין יוֹמִין עֲלָאִין, אֲשַׁתְּכַחוּ לְתַתָּא שְׁבַע יוֹמִין, דְּאַתְקַדְּשׁוּ בְּהוּ וְכָל חַד אֶקְרִי שְׁבוּעָא, דְּעָאֵל בְּאֵינֵנוּ שְׁבַע. וְעַל דָּא פְּתִיב, (ויקרא כג) שְׁבַע שַׁבְּתוֹת תְּמִימוֹת תַּהֲיִינָה. בְּגִין דְּאֵינֵנוּ נוֹקְבִין, נְקִט קְרָא לִישְׁנָא דְנוֹקְבִין.

וְכַד אֲתַקְדְּשׁוּ בְּהוּ, וּבִיתָא, מִתְתַּקְנָא לְאַתְחַבְרָא אֲתַתָּא בְּבַעֲלָהּ, בְּדִין אֶקְרִי חַג שְׁבוּעוֹת, מְאֵינֵנוּ נוֹקְבִין דְּשָׂארוּ עֲלֵיהּ אֵינֵנוּ יוֹמִין עֲלָאִין, דְּאַתְקַדְּשׁוּ בְּהוּ. וּבְגִין כֵּךְ פְּתִיב בְּשַׁבְּעוֹתֵיכֶם, אֵינֵנוּ דְלִכּוֹן, וְלֹא כְּתִיב בְּשַׁבְּעוֹת, בְּגִין דְּהֵכִי נָמִי מִתְקַדְּשִׁין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא עֲמַחוּן.

וְעַל דָּא כַּד מְטוֹן לְתִשְׁעֵין וְאַרְבַּעִין יוֹמִין, תְּהוּא יוֹמָא עֲלָאָה דְעֲלֵיהּ, דְּאֵיהּ יוֹמָא דְחֲמִשִּׁין, דְּשִׁלִּט עַל תְּשַׁעָה וְאַרְבַּעִין יוֹמִין, רְזָא דְכָלְלָא דְאוּרִייתָא, בְּתִשְׁעָה וְאַרְבַּעִין אֲנָפִין, וּכְדִין תְּהוּא יוֹמָא עֲלָאָה, יוֹמָא דְחֲמִשִּׁין, בְּאַתְעָרוּתָא דְלְתַתָּא, אֲפִיק אוּרִייתָא כְּלָלָא בְּתִשְׁעָה וְאַרְבַּעִין אֲנָפִין.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיהָ וְגו'. גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית, אֲלִין צְפָרִי שְׁמָא, דְּמַנְהוּן שְׁוִיין מְדוּרֵיהוֹן לְבָר, וּמַנְהוּן שְׁוִיין מְדוּרֵיהוֹן בְּבִיתָא, כְּגוֹן דְּרוֹר, דְּאֵיהּ עוֹפָא דְשְׁוִי דְיִוְרִיָּה בְּבִיתָא דְכָל בַּר נָשׁ, וְלֹא דְחִיל. אֲמַאי. בְּגִין דְּכָלְלָא קְרָאֵן לִיהּ דְּרוֹר. מְאֵי דְרוֹר. חִירוּ. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ויקרא כה) וְקִרְאַתֶּם דְּרוֹר, וְתִרְגְּמוּ חִירוּ. וְדָא אֵיהּ צְפוּר דְרוֹר. דְּהָא מִיּוֹמָא דְעֶבֶד קָנָא בְּבִיתָא אֲפִיק בְּגִין, מְדוּרֵיהּ בְּבִיתָא חֲמִשִּׁין יוֹמִין, וְלְבַתֵּר מִתְפָּרְשֵׁן אֲלִין מְאֲלִין, וְדָא אֵיהּ עוֹפָא דְאֶקְרִי דְרוֹר: חִירוּ.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, וְקַדְשֶׁתֶּם אֶת שְׁנַת חַמְּשִׁים שָׁנָה וְקִרְאַתֶּם דְּרוֹר בְּאַרְצֵי. מִהָבָא נְפָקָא חִירוּ לְכָלְלָא, וּבְגִין דְּנְפָקָא מִנִּיהּ חִירוּ, אוּרִייתָא דְנִפְקַת מִנִּיהּ אֶקְרִי חִירוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְּחָת, אֵל תִּקְרִי חֲרוֹת, אֲלָא חֲרוֹת, וְדָא אוּרִייתָא דְאַתְקְרִי חֲרוֹת דְּהָא מַה דְּאֲפִיק יוֹמָא דָּא עֲלָאָה, אֶקְרִי חִירוּ, וְאֵיהּ חִירוּ דְכָלְלָא. וְהֵאֵי יוֹמָא אֵיהּ חִירוּ עֲלָאָה, בְּגִין דְּאֵית חִירוּ תַתָּאָה, וְחִירוּ עֲלָאָה. ה"א עֲלָאָה, ה"א תַתָּאָה. חִירוּ עֲלָאָה. חִירוּ תַתָּאָה שְׁמַטָּה וְיֻבַל בְּחֵדָא אֵינֵנוּ.

תְּרִין נְהִמֵי אֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל, חֵד, בְּד נִפְקוּ מִמְצָרִים, אֲכָלוּ מִצָּה, לָחֶם עֹנִי. וְחֵד בְּמִדְבָּרָא, לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. (חֵד בְּפֶסַח וְחֵד בְּשַׁבּוּעוֹת) וְדִכְתִּיב, (שְׁמוֹת טז) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְעַל דָּא קִרְבְּנָא דְיוֹמָא דָּא נְהִמָּא אִיהוּ. וְעַל נְהִמָּא, אֲתִקְרִיבוּ כָל שְׂאֵר קִרְבְּנֵינוּ. דְנִהִמָּא אִיהוּ עֵקֶר, דִּכְתִּיב, (ויקרא כג) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כִּבְשִׁים וְגו', וְדִכְתִּיב (ויקרא כג) מִמִּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תִּבְיֹאוּ לָחֶם תִּנּוּפָה וְגו', וְדָא אִיהוּ נְהִמָּא דְאֲחִפִּימוּ בֵיהּ יִשְׂרָאֵל, חֲכַמְתָּא עֲלָאָה דְאוּרִייתָא, וְעָאלוּ בְּאֲרַחְתָּא.

הַשְּׁתָּא אִית לֵן לְאִסְתַּבְּלָא, בְּפֶסַח נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִנְהִמָּא דְאֲתִקְרִי חֲמִיץ, כְּתִיב, (שְׁמוֹת יג) וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֲמִיץ, וְכְתִיב (שְׁמוֹת יב) כִּי כָל אוֹכֵל מִחֲמִצֵּת (דף קפ"ג ע"ב) מָאִי טַעֲמָא. בְּגִין יִקְרָא דְתַהוּא נְהִמָּא דְאֲתִקְרִי מִצָּה. הַשְּׁתָּא דְזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְנְהִמָּא עֲלָאָה יִתִּיר לָא יֵאוּת הָוָה לְאֲתַבְּטָלָא חֲמִיץ, וְלֹא אֲתַחֲזִיא כָּלֵל. וְאִמָּא קִרְבְּנָא דָּא, חֲמִיץ הָוָה, דִּכְתִּיב סֵלֶת תַּהֲיִינָה חֲמִיץ תֵּאֲפִינָה. וְתוּ, דְהַשְּׁתָּא בְּיוֹמָא דָּא אֲתַבְּטָל יֵצֵר הָרַע, וְאוּרִייתָא דְאֲתִקְרִי חִירוּ אֲשַׁתְּכַחַת.

אָלָא, לְמִלְפָּא דְתַהוּ לִיהּ בֵּר יַחֲדָאִי, וְחֲלָשׁ. יוֹמָא חֵד הָוָה תֵּאִיב לְמִיכָל, אֲמָרוּ יִיכּוֹל בְּרִיהּ דְמִלְפָּא (ס"א מִיכָל דְאַסּוּתָא) אֲסוּתָא דָּא, וְעַד דְיִיכּוֹל לִיהּ, לָא יִשְׁתַּבַּח מִיכָלָא וּמְזוּנָא אַחֲרָא בְּבֵיתָא. עֲבָדוּ הֲכִי. בִּינֵן דְאֲכַל תַּהוּא אֲסוּתָא, אֲמַר מִכָּאֵן וְלְהֲלָאָה יִיכּוֹל כָּל מָה דְאִיהוּ תֵּאִיב, וְלֹא יִכִּיל לְנִזְקָא לִיהּ.

כִּד בְּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, לָא הוּי יַדְעֵי עֲקָרָא וְרָאָה דְמַהִימְנוּתָא, אֲמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִטַּעֲמוּן יִשְׂרָאֵל אֲסוּתָא, וְעַד דְיִיכּוֹלֵן אֲסוּתָא דָּא, לָא אֲתַחֲזִי לְהוֹן מִיכָלָא אַחֲרָא. בִּינֵן דְאֲכָלוּ מִצָּה, דְאִיהוּ אֲסוּתָא לְמִיעַל וְלְמַנְדַּע בְּרָאָה דְמַהִימְנוּתָא. אֲמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִכָּאֵן וְלְהֲלָאָה אֲתַחֲזִי לֵוֵן חֲמִיץ, וְיִיכּוֹלֵן לִיהּ, דְהָא לָא יִכִּיל לְנִזְקָא לֵוֵן. וְכָל שְׁפֵן דְבִיוֹמָא דְשַׁבּוּעוֹת, אֲזַדְמֵן נְהִמָּא עֲלָאָה, דְאִיהוּ אֲסוּתָא בְּכָלָא.

וְעַל דָּא מְקַרְבִּין חֲמִיץ, לְאֲתוּקְדָא עַל מִדְבַּחָא. וּמְקַרְבִּין תְּרִין נְהִמִין אַחֲרָנִין כְּתָדָא. וְחֲמִיץ אֲתוּקְדָא בְּנוֹרָא דְמִדְבַּחָא וְלֹא יִכִּיל לְשַׁלְטָאָה, וְלְנִזְקָא לֵוֵן לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִינֵי כַּהֵן, יִשְׂרָאֵל קִדְשִׁין אֲתַדְבַּקוּ בֵיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּאַסּוּתָא דְאוּרִייתָא בְּיוֹמָא דָּא. וְאַלְמֵי הוּוּ נְטִירֵי יִשְׂרָאֵל תְּרִין סְטָרִין דְנְהִמֵי אֱלִיִן, לָא הוּוּ עֵיילִין בְּדִינָא לְעֲלָמִין.

בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְאִיהוּ יוֹמָא דְדִינָא, (בְּכָל יוֹמָא) דְלֹא אִיהוּ, אָלָא לְאִינֻן דְלֹא נָטְלוּ מִיכָלָא דְאַסּוּתָא, וְשִׁבְקוּ לְאַסּוּתָא דְאוּרִייתָא, בְּגִין מִיכָלָא אַחֲרָא דְאִיהוּ חֲמִיץ. דְהָא בְּיוֹמָא דָּא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, תַּהוּא חֲמִיץ סִלְקָא, וּמְקַטְרְגָא עָלֶיהּ דְבֵר נֶשׁ, וְאַלְשִׁין עָלֶיהּ, וְאִיהוּ קְוִימָא בְּיוֹמָא דָּא מְקַטְרְגָא עַל עֲלָמָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל כָּלָא וְדָאִין עֲלָמָא.

וּבְגִינֵי כַּד בְּד יֵהֵב קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, אֲטַעִים לְהוּ מַהֲהוּא נְהִמָּא עֲלָאָה, דְתַהוּא אַתָּר, וּמְגוּוּ תַּהוּא נְהִמָּא, הוּוּ יַדְעִין וּמְסַתְּפְלִין בְּרִיזֵי דְאוּרִייתָא, לְמַתְדָּ בְּאַרְח מִישַׁר, וְהָא אוּקְמוּהָ מְלָחָה אִינֻן חֲבֵרִיָּא בְּרִיזִין (ס"א אֱלִיִן דְקִאמְרוּ) אֱלִיִן בְּדִקְאמְרוּ.

רבי שמעון ורבי אלעזר בריה, הוו אזלי בארְחא, והוו אזלין עמהון, רבי אבא ורבי יוסי, עד דהוו
אזלי אערעו בחד סבא, והנה אחיד בידיה חד גבוקא, זקף עינוי רבי שמעון וקמא ליה, אמר ליה
לרבי אבא ודאי מלין חדתין אית גבן פהאי סבא.

כד מטו לגביה, אמר רבי שמעון, במטול דקופטרך בגבך קא אתית, מאן אנת. אמר ליה, ודאי
אנא. אמר, מלין חדתין ודאי יומא דא לגבך, אמר ליה לאן הוא ארעך. אמר ליה, דיורי הנה
באינון פרישי מדברא, דהוינא, משתדל פאורייתא, והשתא אתינא לישובא, למיתב בעלא
דקודשא בריה הוא, פאלין יומי דירחא שביעאה דא.

חדי רבי שמעון, אמר, גתיב, ודאי קדשא בריה הוא שדרך לגבן. אמר ליה, חייך דנשמע מלה
מפומך, מאינון מלין חדתין עתיקין, דנטעתון תמן במדברא, מהאי ירחא שביעאה. ואמאי
אתפרשתון השתא ממדברא, למיתי לישובא. אמר ליה ההוא סבא, בשאלתא דא, ידענא
דחכמתא גבך, ומילך מטו לרקיעי דחכמתא. (ס"א נטו לתקיעו דחכמתא).

פתח ההוא סבא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאה יי' אליה פאשר ישא איש את
בנו וגו'. האי קרא הכי מיבעי ליה, ובמדבר אשר נשאה, מהו ראית. אלא קדשא בריה הוא דבר
לון לישראל במדברא, מדברא תקיפא, כמה דכתיב, (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו'. ומדברא
דאיהו תקיף משאר מדברין בעלמא. מאי טעמא.

בגין דההיא שעתא דנפקו